

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Human rights

حقوق بشر

محمد هارون خیل شعشی

۰۷ فبروری ۲۰۱۳

په افغانستان کې د یرغلګرو لښکرو د بشري ضد او جنګي جنايتو حقوقي شننه

۱۰

د جنګي اسيرانو د بدن د غړو پرېکول يا د بدن پر غړو طبي او علمي تجربې کول:

د جزا د بين المللي محکمې د روم اساسنامې د اتمي مادې د دوهم پاراګراف د (ب) فقرې په لسم جُزء کې د اسيرو کسانو د بدن د غړو پرې کول يا د هغو د بدن پر غړو د داسې طبي او علمي تجربو خبره راغلي ده، چې نه د پام وړ کس د عمومي روغتيا، غاښو يا نوري معالجي له اړخه د توجيه او منلو وړ يې؛ او نه هم دا تجربې د هغه يا هغې د ګټې دپاره کيږي، بلکې برعکس د هغو د مرګ يا روغتيايي حالت د سخت زيانمنولو سَوَب ګرزي. دا چې په دې اړه په بگرام، ګوانتنامو او نورو امريکايي محبسو او توقيفخانو کې له بندي افغانانو سره څه چلن کيږي، مستند شواهد په لاس کې نه لرو؛ خو په دې دردنکي واقعيت د درستي نړۍ خلګ خبر دي، چې د ۲۰۱۰ع کال په دوبي کې په وژونکي ډلې مسما امريکايي عسکرو د بازيو او ساتبري دپاره د کندهار په ميوڼد اولسوالی کې د جنګي صحنې په جعل کولو سره د يوه پينځلس کلن هلک په ګډون زموږ درې بې ګونا وطنداران په ګوليو وژل؛ او بيا يې د هغوی د بدن ځيني غړي د خپل بربريت او حيوانيت د « يادگار » په توګه، له ځانو سره يووړل.^{۶۵} البته، دا پېښه په تېرو يوولسو کالو کې د امريکايي او ايتلافي پوځيانو يوازني بشري ضد او جنګي جنايت نه دی. امريکايي عسکرو تر دې وحشيانه جنايت سمدستي وروسته په زابل ولايت کې د نورو وژل سوو افغانانو د بدن له پرې سوو غړو سره خپل ګرځېدنه عکسونه خپارل کړل.^{۶۶} د ۲۰۱۲ع کال د مارچ پر يوولسمه د جنايتکارو امريکايي عسکرو له خوا د کندهار د پنجوايي اولسوالی په زنگاوات سيمه کې د کوچنيانو، ښځو او سپين ږيرو په ګډون د شپاړسو معصومو کليوالو وحشيانه وژنه، سوځونه او بې پټي د یرغلګرو لښکرو بل نه هېرېدونکی بشري او جنګي دی. داسې پېښې هم لږ نه دي، چې ځينو امريکايي يا ايتلافي پوځيانو د حيواني تندي ماتولو يا کمولو په مخسد زموږ ځيني بې ګونا هيوادوال واردواره د القاعدې، طالبانو او نورو وسله والو مخالفينو په نامه وژلي؛ او بيا يې د بدن ځيني غړي پرې کړي يا ټول جسد ته اور اچولی دی. د يوټيوب دا وډيو وګورئ؛ او په خپله قضاوت وکړئ، چې امريکايي او ايتلافي کاوبايانو زموږ په هيواد کې څه ډول شرموونکي بشري ضد او جنګي جنايتونه کړي دي!^{۶۷}

په جنګي عملياتو کې له زهرو يا زهرجنو وسلو څخه کار اخيستل:

د جزا د بين المللي محکمې د روم اساسنامې د اتمي مادې د دوهم پاراګراف د (ب) فقرې په اولسم (۱۷) او اتلسم (۱۸) جزء کې له زهرو، زهرجنو وسلو، سا بندونکو، زهرجنو غازو يا نورو ورته مايعاتو، موادو او وسايلو څخه د کار اخيستني جنګي جنايت تسجيل سوئ دئ. په جنګي عملياتو کې له زهرو او زهرجنو وسلو څخه کار اخيستل، يقيناً داسې جنګي او بشري ضد جنايت دئ، چې د بين المللي حقوقو په ټولو اړونده اسنادوکې په پوره دقت او صراحت غندل سوئ دئ. شواهد او اسناد بنېي، چې امريکايي لښکرو زموږ په هيواد کې حتا د هغو وسلو له استعمال څخه هم لاس نه دئ اخيستئ، چې په جوړښت کې له سرطان زېږونکو وړانګو (راديواکټيو) عناصرو څخه استفاده سوې ده.

په افغانستان کې د لوړې اندازې يورانيم لرونکو وسلو د استعمال واقعيت د نړۍ د خورا ډېرو څېړونکو، په تېره بيا د انگلستان د يورانيمو د خپلواک څېړونکي- ډای ويليمز (Dai Williams)، په کاناډا کې د يورانيمو د طبي څېړني له مرکز څخه د امريکايي پوځ د پخواني سلاکار او د طب د پروفيسر، ډاکټر ا. ډوراکوويچ (Dr Asaf Durakovic) او د امريکا د متحدو ايالتو د ډاکټر مارک هيرالډ (Dr Marc Herald) په څېړنو کې، له بشپړ تفصيل سره بيان سوئ دئ. سربېره پر دې، بېلابېلو بين المللي ورځپاڼو او ټلويزوني کانالو لکه لوموند ډيپلوماټيک، گارډين، فرنټير پوسټ، بي. بي. سي. سي. بي. ايس، الجزيرې او داسې نورو هم د افغانستان په بېلابېلو سيمو کې د امريکايي لښکرو له خوا د يورانيم لرونکو وسلو د کار اخيستني په اړه مفصل خپرونه او رپورټونه خپاره کړي دي.^{۶۸}

ډاکټر ډوراکوويچ د ۲۰۰۲ع کال په مې کې و افغانستان ته د کاناډا د يورانيمو د طبي څېړني د مرکز د متخصصينو يوه ډله ولېږله، چې په ملګي افغانانو کې د يورانيمو ګچه او ناوړه اغېزې وګوري. په کاناډا کې د يورانيمو د طبي څېړني مرکز (UMRC) په افغانستان کې تر خپلو کتنو او پلټنو وروسته داسې رپورټ وړاندې کئ: «د وسلو د ډولو او د هغو د انتقال د سيستمو خپلواکه څارنه بنېي، چې ايتلافي قواوو له راديواکټيو موادو، د يورانيمو د زهري مرکباتو او د کلکواو پياوړو نخښو د تخريب په خاطر له يورانيمي سرګولو څخه کار اخيستئ دئ.» په کاناډا کې د يورانيمو د طبي څېړني د مرکز د متخصصانو لېږل سوې ډلې په خپل راپور کې زياته کړې ده، چې د دوی ډلې په سوو داسې کسان وموندل، چې د خليج په جګړه کې له شاملو پوځيانو سره په ورته ناروغيو او اعراضو اخته وه. ښايي په دې وجه، چې هغوی هم د يورانيمو دوري تنفس کړي وي.

وروسته په کاناډا کې د يورانيمو د طبي څېړني مرکز، د يورانيم لرونکو وسلو د ځينو ډولو د استعمال په اړه د خپل شک او گومان د کره کولو دپاره د اولسو (۱۷) افغانانو د بولو (متيازو) نمونې د انگلستان و يوه خپلواک لابراتوار ته واستولې. رپورټ په دې باره کې وايي: «د بولو ورکونکو هري نمونې، بېله استثنا د هغوی په بدنو کې د يورانيمو ککړتيا و ښووله.»

په کاناډا کې د يورانيمو د طبي څېړني د مرکز په وينا، د افغانانو د ازمويني نتيجه اريانونکې وي: «د استول سوو بولو په نمونو کې د زهرو او راديواکټيو يورانيمو د ايسوتوپو/ ايزوتوپو (isotopes) دونه غلظت يا ګاټه والی و ليدل سو، چې په ۱۹۹۹ع کال کې د خليج د جګړې د برخه والو پوځيانو د بولو تر کتل سوو نمونو له سلو (۱۰۰) څخه تر څلورو سوو (۴۰۰) ځله زيات ؤ. په کاناډا کې د يورانيمو د طبي څېړني دا مرکز د امريکايي قواوو په کار اخيستونکو وسلو کې د يورانيمو و لوړي ګچي ته په کتو سره استدلال کي، چې په افغانستان کې جنګېدونکي عسکر او د مرستندويه سازمانو کارکوونکي هم د دغو وسلو له خطر ه خوندي نه دي. ډاکټر ډوراکوويچ د خپلو موندنو په پای کې د ترلاسه سوو نتيجه په اړه تعجب او ارياني ښوولي ده.^{۶۹}

د امريکا د متحدو ايالتو او انگلستان د دفاع وزارتو په کاناډا کې د يورانيمو د طبي څېړني د مرکز د متخصصينو پر مستندو څېړنو او موندنو سربېره، په افغانستان کې د خپلو لښکرو د يورانيم لرونکو وسلو پر استعمال سترګې پټي

کړي دي. د بي بي سي نيوز آن لاین د محيطي چارو خبريال، اليکس کربي، په افغانستان کې د امريکايي او انگليسي پوځو له خوا د يورانيم لرونکو وسلو د کار اخيستنې په اړه د خپل رپوټ په پای کې کاري: «د انگلستان د دفاع وزارت وايي، چې دې وزارت په افغانستان کې له کمزورو يورانيمو يا نورو يورانيم لرونکو وسلو څخه کار نه دی اخيستی. د امريکا د دفاع وزارت يوه وياند هم و «بي بي سي نيوز آن لاین» ته وويل، چې متحدو ايالتو په افغانستان کې له يورانيم لرونکو وسلو څخه استفاده نه ده کړې؛ خو په ملکي افغانانو کې د يورانيمو د لوړې گچې په باب د ډاکټر ډوراکوويچ پر موندنوڅه تبصره و نه کړای سول.»^{۷۰}

لکه څنگه چې گورو، په افغانستان کې له يورانيم لرونکو وسلو څخه د امريکايي او برتانوي عسکري قوتو کار اخيسته، مازي تشه او بي بنياده ادعا نه ده. افغان ليکوال او څېړونکي، ډاکټر داوود ميرکي، هم په خپله مفصله او مستنده تحقيقي ليکنه کې د امريکايي او انگرېزي يرغلگرو د دغه راز بشري ضد او جنګي جنايتو په باره کې پراخ شواهد او ثبوتونه وړاندي کړي دي. د بناغلي ميرکي د ليکنو له مخې، امريکايي او برتانوي پوځو په افغانستان کې داسې وسلې استعمال کړي دي، چې په جوړښت کې د کار سوو يورانيمو اندازه په عراق او بالکان کې د استعمال سوو وسلو د يورانيمو په پرتله، درې چنده زياته ده. د امريکايي او انگليسي لښکرو په بېلابېلو وسلو کې د يورانيمو د گچې همدې زياتوالي نه يوازې د هيواد په گوټ گوټ کې زموږ بې گونا هيوادوال له ډول ډول سرطاني ناروغيو او د مغز، پښتورگو، ايني، زړه او داسې نورو حياتي اورگانو په گډون له نورو سختو او اوږدو ناجوربيو سره مخامخ کړي دي، بلکې د ژوو د استوگنې او بېلابېلو بوټو د کرهڼې او روزنې چاپېرې هم په زهرجنو او راډيو اکتیو موادو ککړ کړی دی. ډاکټر ميرکي و دي وحشتناکو جنايتو ته په حقه «د امريکا د بې رغ و روغه ټولوژني يا جينوسايد» نوم ورکړی دی؛ ځکه ټول گورو چې د دې نه بخښوونکي بشري ضد او جنګي جنايت د وژونکو اغېزو له شامته نه يوازې زموږ زړونه معصوم هيوادوال په خاموشۍ سره د ژوندانه له طبيعي حقه بې برخې کيږي، بلکې کوچنيان او راتلونکي پښتونه (نسلونه) يې هم له خطرناکو عواقبو څخه خوندي نه دي. د بناغلي ميرکي په ليکنه کې راغونډ سوي عکسونه او شواهد د امريکايي يرغلگرو د «بشر دوستۍ»، «تمدن سالارۍ» او «ډيموکراسۍ» پر تندې يو بل تور داغ دی. افغانان او نړيوال د سر په سترگو ويني، هغه امريکايي او ايتلافي پوځونه، چې د تروريزم او افراطيت له منگولو څخه د بېوزلو او جنگځېلو افغانانو د ژغورنې، د بنځو د آزادۍ، ډيموکراسي، قانونيت، عدالت او سوکالۍ په نامه راغلي وه، د خپل يرغل له همغه پيل څخه تر ننه په داسې وحشتناکو جنايتو کې ښکېل دي، چې له ليدو يې د سړي پر وجود وپښتان دريږي.^{۷۱}

د داوود ميرکي په ليکنو کې راغلي مرکي او عکسونه او د ډوراکوويچ په مشرۍ په کانادا کې د يورانيمو د طبي څېړنې د مرکز علمي او تحقيقي موندنې، گرده په افغانستان کې د يرغلگرو لښکرو، په تېره بيا امريکايي پوځ له خوا د يورانيم لرونکو وسلو کار اخيسته زباتي! د امريکا او انگلستان د دفاع وزارتونه نسې کولای دا لمر غوندي روښانه واقعيتونه په دوو گوټو پټ کي.

لمنليکونه

⁶⁵ —, "Maywand District murders", From Wikipedia, the free encyclopedia:

http://en.wikipedia.org/wiki/Maywand_District_murders

⁶⁶ David Zucchino, “U.S. troops posed with body parts of Afghan bombers”, Los Angeles Times, April 18, 2012:

http://www.latimes.com/news/nationworld/nation/la-na-afghan_photos_20120418,0,5032601.story?track=rss&utm_source=feedburner&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed%3A+MostEmailed+%28L.A.+Times+-+Most+E-mailed+Stories%29

⁶⁷ —, “US Troops Burning Afghan Taliban Corpses”, You Tube, 24 Jan, 2012: http://www.youtube.com/watch?v=wE7VQ1_cb6I

⁶⁸ Dr Mohammed Daud Miraki [Mirakay], “Perpetual Death From America”, RENSE.COM, 24/02/03: <http://rense.com/general35/perp.htm>

⁶⁹ Alex Kirby, BBC News Online environment correspondent, “Afghans' uranium levels spark alert”, 22 May, 2003: <http://news.bbc.co.uk/1/hi/sci/tech/3050317.stm>

⁷⁰ Alex Kirby, BBC News Online environment correspondent, “Afghans' uranium levels spark alert”, 22 May, 2003: <http://news.bbc.co.uk/1/hi/sci/tech/3050317.stm>

⁷¹ Dr Mohammed Daud Miraki [Mirakay], “The Silent Genocide from America”, RENSE.COM: <http://rense.com/general37/InvisibleGenocid.html>

پاته په بله برخه كې